

KAUPAN LIITTO

LAUSUNTO

12.1.2021

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

VM103:00/2019

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAEIKSI ARVONLISÄVEROLAIN, AHVENANMAATA KOSKEVISTA POIKKEUKSISTA ANNETUN LAIN JA OMA-ALOITTEISTEN VEROJEN VEROTUSMENETTELYSTÄ ANNETUN LAIN 15 §:N MUUTTAMISESTA

Kaupan liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikkoaiheeseen liittyen ja lausuu seuraavaa:

Lausuttavan HE luonnoksen taustalla on Euroopan unionin tavoite nykyaikaistaa rajat ylittävän kuluttajakaupan arvonlisäverotusta. Muutosten myötä mm. vähäarvoisten tavaroiden maahantuonnin verovapaus poistuu, alle 150 euron arvoisille tavara-lähetyksille tulee uudet erityisjärjestelmät arvonlisäveron ilmoittamiseen ja maksamiseen sekä nykyisin sähköisiä palveluita koskeva erityisjärjestelmän soveltamisala laajenee.

Muutokset perustuvat EU säädöksiin. Muutosten oli alun perin tarkoitus tulla voimaan heti vuoden 2021 alusta, mutta Neuvoston lykkäyspäätösten myötä muutoksiin liittyvien säädösten soveltaminen alkaakin vasta 1.7.2021. Lykkäyspäätösten taustalla oli pakollisten järjestelmämuutosten hitaus osassa jäsenvaltioissa, sekä covid-19 pandemian aiheuttamat ongelmat.

Nyt lausuttavana oleva ehdotus koskee edellä mainittujen EU säädösten voimaansaattamista Suomen kansallisessa lainsäädännössä. Kaupan liiton näkemyksen mukaan ehdotus sisältää tervetulleita ja tarpeellisia muutoksia rajat ylittävään kuluttajakauppaan. Erityisesti verovapauden poistaminen vähäarvoisilta maahantuonnneilta on tärkeä muutos, joka osaltaan parantaa kotimaisen kaupan asemaa poistamalla epäreilun kilpailuedun EU:n ulkopuolisilta toimijoilta. Myös unionin erityisjärjestelmän soveltamisalan laajentaminen on tervetullut uudistus helpottamaan ja yksinkertaistamaan yhteisön sisäistä kauppaa. Vastaavasti Suomessa sovellettavan etämyyntiin liittyvän raja-arvon, 35 000 euroa, laskeminen 10 000 euroon vaikuttaa positiivisesti kotimaisen kaupan kilpailukykyyn.

Kaupan liitto nostaa komission ehdotuksista esille seuraavia yksityiskohtia.

Vähäarvoisten tavaroiden maahantuonti

Esitysluonnoksen mukaan arvonlisäverolakiin ehdotetaan tehtäväksi etämyyntidirektiivin edellyttämät muutokset, joiden myötä vähäarvoisten tavaroiden maahantuonnin verovapaus kumotaan. Kaupan liitto pitää muutosta tärkeänä ja välttämättömänä. Verovapauden kumoaminen parantaa kaupan alan kilpailuneutraliteettia. Muutoksen tultua voimaan myös EU:n ulkopuolisista tilauksista, joiden arvo on enintään 22 euroa, on suoritettava arvonlisävero.

Verottomuudelle asetettu euromääräinen raja on johtanut siihen, että ulkomaiset yritykset pilkkovat tilauksia pienempiin enintään 22 euron arvoisiin eriin, jotta kuluttaja on välttynyt arvonlisäverolta. Vastaava verovälttelyn mekanismi on ollut kysymyksessä silloin, kun ulkomaalainen myyjä on ilmoittanut tuotteen arvoksi enintään 22 euroa, vaikka todellisuudesta tilaus on ollut arvokkaampi.

Verovapauden kumoaminen myös lisää valtion verotuloja. Kaupan liiton oman arvon mukaan verovapauden vuoksi verotuloja on menetetty vuosittain yli 40 miljoonaa euroa.

Maahantuonnin erityisjärjestelmä

Maahantuonnin erityisjärjestelmällä tarkoitetaan myyjälle tai sähköiselle rajapinnalle tarkoitettua vapaaehtoista menettelyä, jossa myyjä ilmoittaa ja maksaa arvonlisäveron myynnistä yhden jäsenvaltion kautta kaikille kulutusjäsenvaltioille. Järjestelmä koskee enintään 150 euron arvoisia lähetyksiä.

Kaupan liitto pitää maahantuonnin erityisjärjestelmää selkeänä ja tehokkaana ratkaisuna. Järjestelmä on kuluttajan kannalta yksinkertainen, sillä kuluttaja maksaa arvonlisäveron ostohintaan sisältyvänä myyjälle tai rajapinnalle heti ostoa tehdessään. Myyjä tai rajapinta vastaa veron tilittämisestä erityisjärjestelmän kautta Suomen veroviranomaisille. Kuluttajan kannalta voi pitää positiivisena myös sitä, että tuotteen hinta on verrannollinen Suomalaisen kaupan tuotteiden kanssa, joiden hintoihin arvonlisävero sisältyy.

Kaupan liitto kuitenkin pitää järjestelmän vapaaehtoisuutta ongelmallisena, sillä ei ole takeita siitä, että sähköiset rajapinnat ja internetin markkinapaikat ryhtyvät käyttämään järjestelmää. Jos kyseiset toimijat eivät käytä maahantuonnin erityisjärjestelmää, kuluttaja ei maksa arvonlisäveroa ostohintaan sisällytettynä. Tällöin rajapintojen ja markkinapaikkojen myymistä tuotteista suoritetaan vero vasta siinä vaiheessa, kun ne tulevat kolmannesta maasta EU jäsenvaltioon. Arvonlisäveron tilittämisestä vastaa kyseisessä tilanteessa, joko tuonnin erityisjärjestelmään rekisteröitynyt kuljetusyritys tai kuluttaja itse suoraan Tullille.

Kaupan liiton käsityksen mukaan viranomaiset saisivat maahantuonnin erityisjärjestelmän kautta kattavimmat ja mahdollisimman oikein ilmoitetut tiedot. Tiedoista vastaisivat mm. suuret maineitaan vaalivat internetin markkinapaikat tai välittäjät. Maa-

hantuonnin erityisjärjestelmässä annettavan arvonlisäveroilmoituksen tietosisälöstä on säädelty hyvin yksityiskohtaisesti ja kattavasti. Lisäksi esitysluonnoksen mukainen kirjanpitovelvollisuus parantaa verojen valvontaa. Näiden syiden takia maahantuonnin erityisjärjestelmä tulisi säätää pakolliseksi sähköisille rajapinnoille.

Tuonnin erityisjärjestelmä

Tuonnin erityisjärjestelmällä tarkoitetaan menettelyä, jossa käytännössä kuljetusyri-tyt esittää maahantuodut tavarat Tullille kuluttajan puolesta sekä ilmoittaa ja mak- saa maahantuonnista arvonlisäveron Tullille. Maksettavan veron kuljetusyrittäjä ke- rää kuluttajalta. Järjestelmä koskee enintään 150 euron arvoisia lähetyksiä.

Kaupan liiton käsityksen mukaan verovälttely aliarvostamalla tilausten arvo todel- lista alhaisemmaksi ei pääty verovapauden poistamiseen vähäarvoisilta maahan- tuonneilta. EU:n ulkopuolisista tilauksista pyritään jatkossakin samaan houkuttele- vampia aliarvostamisella, koska tällöin maahantuonnin yhteydessä maksettava ar- vonlisävero on todellista pienempi. Kuten edellisestä kappaleesta kävi ilmi, Kaupan liitto pitää verovalvonnan kannalta tehokkaimpana ratkaisuna pakollista maahan- tuonnin erityisjärjestelmää. Tuonnin erityisjärjestelmää sovellettaessa tullilmoituk- sella ilmoitettavat tiedot perustuvat kuljetusyhtiön välikäsien kautta saamiin tietoihin. Tämä poikkeaa maahantuonnin erityisjärjestelmästä siten, että veron ilmoitus ja tili- tysvelvollisuuden ollessa sähköisillä rajapinnoilla tai markkinapaikoilla kyseisillä toi- mijoilla on suoraan välitöntä tietoa myydyistä tuotteista. Näin ollen tiedot, jotka vai- kuttavat veron määräämiseen oikean suuruisena, ovat suuremmalla todennäköisyy- dellä virheettömiä.

Tuonnin erityisjärjestelmän kautta ilmoitettujen tietojen oikeellisuus tarkistetaan viime kädessä Tullin suorittamin pistotarkastuksin. Pienlähetyksen valtavan määrän takia Tulli pystyy tarkistamaan vain murto-osan. Kaupan liitto pitää tärkeänä, että kunnes tuonnin erityisjärjestelmästä luovutaan ja siirrytään pakolliseen maahan- tuonnin erityisjärjestelmään, Tullin suorittaman tavaravalvonnan efektiivisyys on pi- dettävä mahdollisimman korkealla tasolla riittävin resursoinein.

Kaupan liitto pitää ongelmallisena sitä, että esitysluonnoksessa ei käsitellä tarkem- min siitä kuka vastaa virheellisesti maksettusta arvonlisäverosta tuonnin erityisjär- jestelmää sovellettaessa; onko virheestä vastuussa kuluttaja vai kuljetusyrittäjä. Edellä mainitun aliarvostusongelman lisäksi virheellisesti maksettua veroa voivat ai- heuttaa rajanvetokysymykset sovellettavasta verokannasta.

Esitysluonnoksen mukaan Suomessa ei oteta käyttöön etämyyntidirektiivin mahdol- listamaa yleisen verokannan soveltamista kaikkiin maahantuonteihin, joihin sovelle- taan tuonnin erityisjärjestelmää. Kaupan liiton mukaan valittu linjaus voi aiheuttaa virheitä veron suorittamisessa. Tulli ilmoittaa maksettavan veron määrän tullilmoi- tuksen tietoihin perustuvalla tullauspäätöksellä. Koska tullilmoituksen tiedot voivat olla vajavaiset välikäsien kautta saatujen tietojen vuoksi on selvää, että verokantoi- hin liittyvät tulkintaongelmat jäävät helposti pimentoon ja maahantuotuun tavaraan voidaan virheellisesti soveltaa liian matalaa verokantaa.

Esitysluonnoksen pykälämuutokset

Kaupan liitto huomauttaa, että monissa yrityskauppoihin liittyvissä sopimuksissa ja asiakirjoissa viitataan arvonlisäverolain 19 a §:ään. Voidaankin katsoa, että kyseinen pykälä on vakiinnuttanut asemansa yritysjärjestelyiden maailmassa. Tästä syystä ei olisi kestävää siirtää liikkeen tai sen osan luovutusta koskevaa säännöstä 19 c §:ään ja säätää 19 a §:ssä etämyynnistä.

Siirtymävaihe

Esitysluonnoksessa olisi syytä tarkentaa miten säännöksiä sovelletaan siirtymävaiheessa. Kysymys siirtymävaiheesta korostuu etämyyntiin liittyvän raja-arvon laskeamisessa 10 000 euroon. Kaupan liitto pyytää tarkennusta siihen lasketaanko kyseiseen raja-arvoon myynnit vuoden 2021 alusta lähtien siitäkin huolimatta, että muutos astuu voimaan 1.7.2021.

Esitysluonnoksen termistö

Esitysluonnoksessa käytetään termejä maahantuonnin erityisjärjestelmä, tuonnin erityisjärjestelmä, kolmansien maiden järjestelmä, unionin järjestelmä sekä yhden yhteyspisteen järjestelmät. Eri järjestelmä -sanaan päättyvien menettelyiden käyttäminen tekee esitysluonnoksesta epäselvän ja vaikeasti hahmotettavan. Esitysluonnoksen selkeyteen liittyvät ongelmat korostuvat, kun monesti esitysluonnoksen tekstissä eri menettelyihin viitataan käyttämällä pelkästään termiä erityisjärjestelmä.

Kauppan liitto esittää, että käytettäviä termejä selkeytetään ja niille keksitään uudet paremmin menettelyjen luonnetta kuvaavat termit.

Kunnioitavasti

KAUPAN LIITTO

Mari Kiviniemi
toimitusjohtaja

Toni Jääskeläinen
johtava asiantuntija